

کاربرگ فارسی هشتم متوسطه اول
ناظر علمی : دکتر وحید عالمیان

سرشناسه	:	شاهسون، کریم، ۱۳۵۶
عنوان و نام پدیدآور	:	مجموعه کاربرگ‌های پایش، کاربرگ فارسی پایه هشتم، دوره اول متوسطه
مشخصات نشر	:	تهران: پایش، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	:	۴۰ ص: مصور، ۲۱/۵ × ۲۹ س. م.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۹۲-۵۱-۹
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۲۹۳۴۱

کاربرگ فارسی هشتم، دوره اول متوسطه

مجموعه کاربرگ‌های پایش

ناشر	:	پایش
ناظر علمی	:	دکتر وحید عالمیان
مؤلف	:	کریم شاهسون
مدیر اجرایی	:	بهاره بشیری
دستیاران علمی	:	مرجان مخبریان - رضا خبازها
صفحه‌آرایی	:	شهناز صادقی
طراحی جلد	:	ساناز فلاحي
لیتوگرافی	:	توحید
چاپ و صحافی	:	توحید
نوبت چاپ	:	۱۳۹۸
تیراژ	:	۱۰۰۰
قیمت	:	۲۷۰۰۰ تومان

دفتر انتشارات پایش

تلفن: ۰۲۱-۳۶۶۱۹۱۱۰ ۰۲۱-۳۶۶۱۹۱۵۲ ۰۲۱-۳۳۱۱۵۷۱۸ تلگرام: ۰۹۱۰۷۲۱۰۶۷۹
 آدرس تلگرام: @pubpayesh
 پایگاه اینترنتی: payeshpub@gmail.com

حق چاپ و نشر کتاب برای انتشارات پایش محفوظ است

هدف از کاربرگ‌ها:

کاربرگ همان طرح درس عملیاتی معلم است که به صورت برگه‌هایی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد. تا با استفاده از آن میزان توانمندی دانش‌آموزان در سطوح مختلف یادگیری مورد ارزشیابی قرار بگیرد. ضمناً معلم پس از تدریس درس موردنظر، با استفاده از کاربرگ، به نقاط ضعف دانش‌آموزان کلاس پی برده و می‌تواند برای آن‌ها برنامه‌ریزی کند.

بودجه‌بندی کاربرگ‌ها:

برای تهیه کاربرگ‌ها با توجه به بودجه‌بندی‌های پیشنهادی که در کتب راهنمای معلم آمده است و همچنین استفاده از نظرات کارشناسان محترم حوزه آموزش و برنامه‌ریزی مؤلفان گرامی برای هر مبحث درسی از هر فصل یک کاربرگ در یک برگه و در موارد معدودی دوبرگه ارائه شده است که در پایان هر هفته‌ی آموزشی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد.

تنوع سؤالات کاربرگ‌ها:

در طراحی کاربرگ‌ها از انواع پرسش‌ها (چندگزینه‌ای، درست یا نادرست، جای خالی، پاسخ کوتاه، جورکردنی، تشریحی و ...) استفاده شده است.

چگونگی استفاده از کاربرگ‌ها:

کاربرگ‌ها می‌توانند به یکی از روش‌های زیر مورد استفاده قرار بگیرند.

(الف) قبل از تدریس: به عنوان سنجش آغازین و ارزشیابی ورودی، کاربرگ‌ها در اختیار گروه‌ها و یا به صورت انفرادی در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌گیرد تا معلم از میزان آگاهی دانش‌آموزان از اهداف درس موردنظر مطلع گردد.

(ب) بعد از تدریس: در پایان تدریس، معلم از دانش‌آموزان می‌خواهد که کاربرگ موردنظر را پاسخ دهند. تا بتواند نقاط ضعف دانش‌آموزان را شناسایی کرده و برای برطرف نمودن آن‌ها برنامه‌ریزی نماید.

(ج) تمرین در منزل: گاهی معلم تشخیص می‌دهد که دانش‌آموزان نیاز به انجام یک تکلیف تمرینی در منزل دارند و از کاربرگ‌ها به عنوان تکلیف منزل استفاده می‌کند. لازم به ذکر است که این تکالیف در آخر هر هفته جمع‌آوری شده و بازخوردهای توصیفی لازم برای هر دانش‌آموز داده می‌شود تا به نقاط قوت و ضعف خود پی ببرد.

تأثیر کاربرگ بر یادگیری بهتر دانش‌آموز:

هر کاربرگ براساس تک‌تک اهداف پیش‌بینی شده هر درس طراحی شده است. لذا انجام کاربرگ‌ها و بازخوردهای آن می‌تواند در اصلاح فرایند یاددهی - یادگیری و برنامه‌ریزی برای آموزش مفاهیم هر مبحث کمک بسزایی داشته باشد و دانش‌آموزان مفاهیم را با عمق بیشتری درک کنند.

در پایان ضمن درخواست از معلمان گرامی برای ارائه نظرات خود برای پربارتر شدن این مجموعه در چاپ‌های بعدی خواهشمندیم که به اهداف ارائه کاربرگ‌ها که همان بهبود فرایند یاددهی - یادگیری است، پایبند بوده و از استفاده‌ی نادرست از کاربرگ‌ها به عنوان آزمون که باعث اضطراب و نگرانی دانش‌آموزان می‌شود جداً خودداری نمایند.

انتشارات پایش

فهرست مطالب

۵	کاربرگ (۱) درس (۱): پیش از این‌ها
۷	کاربرگ (۲) درس (۲): خوب، جهان را ببین!
۹	کاربرگ (۳) درس (۳): ارمغان ایرانی
۱۱	کاربرگ (۴) درس (۴): سفر شکفتن
۱۳	کاربرگ (۵) درس (۵): درس آزاد
۱۵	کاربرگ (۶) درس (۶): راه نیک‌بختی
۱۵	کاربرگ (۶) درس (۷): آداب نیکان
۱۷	کاربرگ (۷) درس (۸): آزادگی
۱۹	کاربرگ (۸) درس (۹): نوجوان باهوش
۲۱	کاربرگ (۹) جمع‌بندی ۱: درس‌های ۱ تا ۹
۲۳	کاربرگ (۱۰) درس (۱۰): قلم سحرآمیز، دو نامه
۲۵	کاربرگ (۱۱) درس (۱۱): پرچمداران
۲۷	کاربرگ (۱۲) درس (۱۲): شیر حق
۲۹	کاربرگ (۱۳) درس (۱۳): ادبیات انقلاب
۳۱	کاربرگ (۱۴) درس (۱۴): یاد حسین (ع)
۳۳	کاربرگ (۱۵) درس (۱۵): درس آزاد
۳۵	کاربرگ (۱۶) درس (۱۶): پرنده آزادی، کودکان سنگ
۳۷	کاربرگ (۱۷) درس (۱۷): راز خوشبختی
۳۹	کاربرگ (۱۸) جمع‌بندی ۲: کل کتاب

ز کوشش به هر چیز خواهی رسی
به هر چیز خواهی کماهی رسی
ملک الشعراى بهار

الف: واژه‌شناسی

۱- واژه‌های «بخت» و «ماورا» به ترتیب در کدام گزینه درست معنا شده‌اند؟

(الف) شانس - آن سو (ب) اقبال - پشت‌سر

۲- لقب‌های مصطفی و خلیل برای کدام پیامبران به ترتیب آمده است؟

(الف) حضرت محمد (ص) - حضرت ابراهیم (ع)
(ب) حضرت محمد (ص) - حضرت آدم (ع)

۳- در کدام گزینه هر سه واژه به درستی معنا شده است؟

(الف) بصر (چشم)، پی (دنبال)، متفق (اتفاق)
(ب) دیوان (دفتر)، مصطفی (برگزیده)، طلعت (دیوار)
(ج) تأمل (تحمل)، کنه (ذات)، حاصل (نتیجه)

ب: املاء

۴- در کدام گزینه املاى کلمه‌های درست نوشته شده است؟

(الف) توفنده - پودش پذیر
(ب) زینت - محال

۵- در کدام گزینه املاى همه کلمه‌های درست نوشته شده است؟

(الف) ماهیت - پوزش پذیر - تنین
(ب) توفنده - آج - طنین
(ج) قصد - طلعت - ماوراء

ج: آرایه و دستور

۶- در بیت زیر چه آرایه‌ای به کار رفته است؟
مهربان و ساده و بی‌کینه است
مثل نوری در دل آینه است

۷- در بیت زیر کلمه‌های قافیه را مشخص کنید.
یکی را به سر بر نهد تاج بخت
یکی را به خاک اندر آرد ز تخت

۸- در بیت زیر، ردیف کدام کلمه است؟
بود اما در میان ما نبود
مهربان و ساده و زیبا نبود

۹- شیوه بیان کدام جمله، ادبی نیست؟
(الف) ابرها آسمان را پوشاندند.
(ب) ابرها پاورچین‌پاورچین رسیدند.
(ج) ابرها با اشک خود گونه زمین را ترک کردند.

۱۰- در کدام گزینه تشبیه به کار نرفته است؟
(الف) تاج بخت
(ب) کنه ماهیت
(ج) آینه دل

۱۱- بن ماضی و بن مضارع فعل‌های داده‌شده را بنویسید.

می‌گذرد: -----

شنیده‌ای: -----

۱۲- جدول زیر را کامل کنید.

فعل	بن ماضی	بن مضارع	مصدر	زمان
می‌بینند				

■ د: تاریخ ادبیات

۱۳- عبارت‌های زیر را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.
(الف) مجموعه شعر (تنفس صبح) از آثار شاعر معاصر -----
----- است.

(ب) سعدی شاعر بزرگ قرن --- هـ. ق است --- و --- نام
دو اثر مشهور اوست.

■ ه: مفاهیم

۱۴- معنی و مفهوم بیت‌های زیر را به نثر ساده و
روان بنویسید.

(الف) جهان متفق بر الهیتش
فرومانده از کنه ماهیتش
.....

(ب) پرستار آمرش همه چیز و کس
بنی آدم و مرغ و مور و مگس
.....

(ج) گفت آری خانه او بی‌ریاست
فرش‌هایش از گلیم و بوریاست
.....

۱۵- کدام بیت اشاره به آیه قرآن دارد؟

(الف) تأمل در آئینه دل کنی
صفایی به تدریج حاصل کنی

(ب) دوستی از من به من نزدیک‌تر
از رگ گردن به من نزدیک‌تر

۱۶- در بیت زیر به کدام صفات خداوند اشاره شده است؟
خداوند بخشنده دستگیر

کریم خطابخش پوزش‌پذیر
.....

۱۷- با توجه به شعر «پیش از این‌ها» از مرحوم قیصر
امین‌پور به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

(الف) با توجه به بیت‌های آغازین، شاعر چه برداشتی از
وجود خداوند دارد؟
.....

(ب) منظور از «خانه خوب خدا» در این شعر کجاست؟
.....

۱۸- با توجه به آیه «أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرِي» (علق، ۱۴) آیا
نمی‌داند که خدا می‌بیند؟ مفهوم و پیام حکایت «به خدا
چه بگویم» را بنویسید.
.....
.....

۱۹- در حکایت «به خدا چه بگویم» در جمله «خداوندش را
بگوی که گرگ ببرد»
مقصود از «خداوندش» کیست؟
.....

۲۰- مفهوم و معنی کلمه «انبوه» در این حکایت چیست؟
با دیدن انبوه گوسفندان به سراغ آن غلام (چوپان) رفت.
.....

مهارت‌های نوشتاری

نوشتن

گاهی ما می‌نویسیم تا خاطرات شیرین زندگی فراموش نشود و با
قدم زدن در ساحل خاطرات گذشته لذت ببریم و گاه می‌نویسیم
تا همه چیز را فراموش کنیم و نوشتن مسکنی است که درمانگر
لحظات سخت زندگی است.

توانگری به هنر است نه به مال و
بزرگی به عقل است نه به سال

سعدی

که یزدان ز ناچیز چیز آفرید
بدان تا توانایی آرد پدید
فردوسی

الف: واژه‌شناسی

۱- برای واژه‌های داده‌شده از درس، معنی مناسب انتخاب کنید.

الف) نژند ----- نغز -----

تماثیل ----- هجر -----

ب) دوری، مثال، نیکو، هجرت، شکل‌ها، نوعی اسب، اندوهگین

۲- در کدام گزینه املاي واژگان درست نوشته شده است؟

الف) چراغ، برمی‌گذیند، حدقه

ب) هدقه، برمی‌گزیند، چراغ

ج) زر ناب، خزان، جثه

۳- کلمه‌ای را از متن درس بیابید که حروف زیر در آن به کار رفته باشد.

ط ----- ص -----

غ ----- ق -----

۴- معنی واژه‌های داده‌شده را بنویسید.

حدقه -----

زر ناب -----

خزان -----

صورتگر -----

۵- در کدام گزینه غلط املايي وجود دارد؟

الف) خالق، راز

ب) خفّاش، طاووس

ج) فراز، جلوۀ خواصی

د) حواس، دفع

ب: آرایه و دستور

۶- ارکان تشبیه را در جمله زیر مشخص کنید.

شاخه‌های درختان همچون دستان نیازمندان رو به آسمان بود.

مشبه -----

مشبه‌به -----

وجه‌شبه -----

ادات تشبیه -----

۷- کدام یک از ارکان تشبیه، در جمله‌های تشبیهی قابل حذف است؟

.....

۸- برای واژه‌های تعیین‌شده یک تشبیه با تمام ارکان آن بنویسید.

ماه -----

علم -----

۹- در جمله تشبیهی زیر کدام یک از ارکان تشبیه وجود ندارد؟

خداوند برای ملخ دو چشم سرخ و دو حدقه چونان ماه آفرید.

.....

۱۰- برای مشبه‌های زیر مشبه‌به مناسب بنویسید.

شهید -----

ستاره -----

۱۱- در کدام قسمت جمله‌های زیر نیاز به فاصله میان‌واژه‌ای است؟

گل‌واژه‌ای است مهربانی. آن را گرامی بداریم. دوستم هر روزنامه‌ای می‌خواند.

الف) گل‌واژه، مهربانی

ب) روزنامه، مهربانی

ج) هر روز، روزنامه

د) روزنامه، گل‌واژه

فارسی

پایه هشتم
دوره اول متوسطه

۱۸- معنی ترکیب وصفی «صورتگر ماهر» چیست؟ و مقصود شاعر از صورتگر ماهر چه کسی است؟

.....
.....

۱۹- در شعر «صورتگر ماهر»، در خندیدن برق آسمان و گریستن ابر، کدام آرایه ادبی وجود دارد؟

.....

۲۰- چه مفاهیم و درس‌های مشترکی در شعر «صورتگر ماهر» و درس «خوب جهان را ببین» وجود دارد؟

.....
.....

مهارت‌های نوشتاری

تصویر یک روستا

روستا آرام و ساکت به خواب رفته است. درختان برهنه و بی‌برگ تماشاگری ندارند، حتی پرنده‌ای راه گم کرده نیز در آسمان روستا دیده نمی‌شود. هر چه هست سکوت است و سکوت ...

کتاب نگارش ص ۵۲

هر که علم خواند و علم نکرد بدان
ماند که گاو راند و تخم نیفشاند.

سعدی

۱۲- برای واژه‌های زیر نماد مناسب انتخاب کنید و بنویسید.

خفاش -----

طاووس -----

آب -----

کوه ----

شیر -----

زمستان -----

شجاعت، روشنائی، استقامت، مرگ و ویرانی، زیبایی، شب دوست.

ج: تاریخ ادبیات

۱۳- نامه‌ها و خطبه‌ها و سخنان حضرت علی (ع) در کتابی به نام --- توسط عالم بزرگوار ----- جمع‌آوری شده است.

۱۴- قآنی شاعر قرن ---- و از شاعران دوره ---- است. آرامگاه وی در ---- و در جوار ---- است.

۱۵- نام کتاب قآنی چیست؟ و به شیوه کدام کتاب نوشته شده است؟

.....
.....

د: مفاهیم

۱۶- در متن درس «خوب جهان را ببین» حضرت علی (ع) در مورد شگفتی‌های چه موجوداتی سخن گفته‌اند؟

.....
.....

۱۷- بیت زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.

عقل‌ها حیران شود کز خاک تاریک نژند

چون برآید این همه گل‌های نغز کامکار

.....
.....

جز از نیک‌نامی و فرهنگ و داد
ز کردگار گیتی مگیرید یاد
حکیم فردوسی

الف: واژه‌شناسی

۱- در کدام گزینه به مفهوم درست واژه اشاره نشده است؟

(الف) درازنای: در طول

(ب) سپند: راست‌گویی

(ج) خیره‌روی: بداخلاق

(د) ارجمند: ارزشمند

۲- در کدام گزینه به معنی درست واژه اشاره شده است؟

(الف) فر: خوشبخت

(ب) فروغ: صبح

(ج) بخردان: کنجکاو

(د) تبار: دودمان

۳- املای کدام گزینه نادرست است؟

(الف) خواستگاه

(ب) فرهیختگی

(ج) نستوه

(د) ارمغان

۴- کدام واژه درست نوشته شده است؟

(الف) خیشتن

(ب) پخان

(ج) بی‌گذند

(د) برگزید

۵- معنی واژه‌های گزینش‌شده را بنویسید.

همگنان: -----

پلشتی: -----

تیره‌رأی: -----

پیشه: -----

ستبر: -----

۶- معنی درست هر کدام از واژه‌های سطر «الف» را از بین واژه‌های سطر «ب» انتخاب کنید و در مقابل آن بنویسید.
(الف) زورآزمایان، چیره، ظفرمند، بی‌گزند، خانه، گرد

(ب) غلبه، بی‌آسیب، پهلوان، قلم، مدعیان قدرت، پیروز

۷- کلمات هم‌معنی را کنار هم بنویسید.

پند - پرفروغ - کانون - یلان - نصیحت - تابناک
دلاوران - مرکز

ب: آرایه و دستور

۸- واج‌آرایی یا نغمه حروف چیست؟ مثالی بزنید.

۹- در این مصراع‌ها «واج‌آرایی» و تکرار کدام حروف به گوش می‌رسد؟
(الف) مَلِکا مَها نِگارا، صِنما، بُتا، بهارا:

(ب) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند.

۱۰- کدام کلمه جمع نمی‌باشد؟

(الف) شیران

(ب) همگان

(ج) درخشان

(د) دشمنان

۱۱- کدام واژه جمع می‌باشد؟

(الف) گمان

(ب) آبادان

(ج) یلان

(د) زبان

۱۸- از حکایت «همدلی و اتحاد» چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

.....

.....

۱۹- در عبارت زیر مشبه و مشبه‌به را مشخص کنید.
بیشه فرهنگ و ادب و اندیشه را شیر شیران هستی.

مشبه: فرهنگ و ادب

مشبه‌به: -----

مشبه: -----

مشبه‌به: شیر شیران

۲۰- مصدر فعل‌های زیر را بنویسید.

برمی‌کشد -----

بجوی -----

خواهی زدود -----

بپوی -----

مهارت‌های نوشتاری

مورچه باهمت

یک، دو، سه، چهار و پنج، ... چهل و یک، و همین‌طور ادامه داشت گویی خستگی را نمی‌شناخت و شکست خوردن برایش بی‌مفهوم بود و آنچه که بود تلاش و تلاطمش بود تا موفقیت. و این‌گونه بود که دانه را از گودالی کوچک به سمت لانه خود کشید. درست فهمیدید مورچه را می‌گویم. موجودی کوچک و با همت بزرگ که به ما درس تلاش و همت و امیدواری می‌دهد.

کتاب نگارش ص ۲۴

عالم ناپرهیز کار کور مشعله‌دار است.

فارسی

پایه هشتم
دوره اول متوسطه

ج: تاریخ ادبیات

۱۲- متن ارمغان ایران نوشته کدام نویسنده معاصر است؟

.....

۱۳- کتاب «جامع التواریخ» نوشته چه کسی است؟

.....

د: مفاهیم

۱۴- برترین ارمغان ایران به دیگر کشورها چیست؟

.....

۱۵- سرزمین ما خاستگاه چگونه انسان‌هایی است؟

.....

۱۶- معنی و مفهوم عبارت‌های زیر را بنویسید.

خاستگاه بخردان:

.....

چشم جهانیان به خیرگی کشاندن:

.....

خویشتن را خوار مدار:

.....

تن و جانت بی‌گزند:

.....

دوست داشتن از بن جان:

.....

۱۷- فرمانروا در حکایت همدلی و اتحاد برای نصیحت

فرزندانش برای اتحاد چه مثالی آورد؟

.....